

Minu meenutused aastast 1964 – 1976

Liivi Maidla

Esimees aastast 1964-1966 ja 1968-1976

Minu mälestused möödunud aastatest seonduvad eelkõige inimeste, nende tegevuse, kohtade ja üldise meeleoluga, kuidas suhtuti kurtide ühingu tegevusse.

Erinevate ajajärgude inimestel võivad olla erinevad arusaamad ja erinevad huvid elust ja ühistegevusest.

Meie põlvkond oli sõja üleelanud ja sõjajärgsetest rasketest aastatest läbi käinud noorte põlvkond. Olime rahul ja õnnelikud ka kasinates tegutsemisvõimalustes kitsukeses Pika tänava klubis.

Juba selles kitsukeses ruumis tegutses rahvatantsuring, draamaring, kino-foto, male-kabe ring. Mängiti lauatennist.

Tähtsal kohal oli sporditegevus - matkajate kokkutulekud ja matkaspordi võistlused. Matkatehnika, s.o. telgi püstitamine, lõkke tegemine, looduslike takistuste ületamine, esmaabi osutamine. Paremad matkajad said rinda „NSV Liidu turisti“ märgi.

Traditsiooniks said Balti liiduvabariikide tali- ja suvespartakiaadid, Leningradi ja selle oblasti ja Eesti NSV vahelised sõprusvõistlused kergejõustikus, males ja kabes.

Siinkohal tahaks rääkida Mihkel Migastost tollaegse EKÜ presiidiumi esimehest, kelle eestvedamisel toimusid matkajate kokkutulekud ja suusamatkad. Ta viis meid Porkunisse, Lõuna-Eestisse, Aegviitu ja Neeruti mägedesse ning Peipsi äärde 9-päevasele suusamatkale, läbisime 263 km!

1968. aastal valmis uus, ajakohane ja ruumikas klubihoone. Võeti tööle põhikohaga klubi juhatajaks Langinen, hiljem Reet Eelmaa, kes töötas sel kohal 12 aastat.

Esimesena sai kooskäimise kohaks Rakvere punanurk (1959. a. märtsis) .

Territoriaal-osakonna liikmete arv ulatus üle 900.

1973. a. moodustati EKÜ raames territoriaal-osakondi. Tallinna T/o kuulusid järgmised alorganisatsioonid:

Koondis (ÕTE baasil) Harald Metsvaht
Hiiumaa a/o Paul Vajak

Kohtla-Järve a/o Liidi Raud
Jõhvi a/o Ants Paavo
Narva a/o Nikiforov
Porkuni a/o Jaan Inno
Haapsalu a/o
Pensionäride a/o Eduard Kalm
Rakvere Ahto Enoja

1962. aastal nimetati Eesti Kurttummade Ühing ümber Eesti Kurtide Ühinguks.

Uues klubihoones tegutsesid 9 ringi. Iga päev (kaasaarvatud laupäev ja pühapäev) oli mingi üritus, raske oli leida vaba ruumi.

Draamaring tegutses juba 1948. aastast. Juhendajaks oli Leo Talimaa. Mängiti teatritükki „Vigased pruudid“ Balti liiduvabariikide isetegevuse ülevaatusel. Vilniuses saime selle esitluse eest 2. koha. Paluti luba avalikuks esitamiseks. Edukad olid „Rätsepap Sillamatsil“, „Helepunane lilleke“. Talimaa oma mälestusalbumis kiidab ta näitlejaid Ly Laanemäed, Anette Tõugjast ja Vidrik Siimu.

Rahvatantsu staazikas juhendaja oli aastast 1950. Al. Tratsevsjakaja. Meie rahvatantsud saavutasid igal pool kõrge taseme, mida kahjuks hiljem ei suudetud taastada. Oli 8 segapaari. Tantsisime isegi neid raskeid tantse, mida tantsisid vilunud kuuljatest tansukollektiivid. Olime harukordselt püüdlikud. Suursündmuseks meie isetegevuse ajaloos oli see, et käisime pikal 15-päevasel esinemisretkel Moskva-Kaukaasia-Gruusia-Leningraad. Esinesime nende linnade parteikomitee avarates ja suurtes saalides. Paljude pealtvaatajatele oli see üllatuseks, et kuidas kurdid suudavad!

Pantomiimiring

1975.a. – 1981.a. tegutses Kai Must, hiljem Parvi

Vene draamaring

1984-80 Tallinna esimene vene keelt kõnelevatele kurtidele. Juhendajaks diplomiga vene kurt Ludmilla Konjarova. 1985. aastal tõi ta lavale „Aga koidikud olid siin vaiksed“

Sõnakunstiring

Renate Luhavee luulekeel on kurtidele raskesti mõistetav, kuna kurtide emakeeleks on ikkagi viipekeel, mille struktuur erineb suuresti emakeele omast. Tõi lavale „Käed“, kujutades selle luuletusega kurtide igapäevast eluolu.

Kino-fotoring

Kurt Harald Metsavaht oli juhendaja. Tallinna fotograaf Tarmo Paas tõi oma töödega Balti liiduvabariikide kurtide fotokonkursilt Riias esikoha.

Lastering

1968. aastast alates juhendas Mai-Liis Indov. Lasteringi eesmärk oli kurtide vanemate kuuljatele lastele õpetada seda, mida nende vanemad polnud seoses kurtusega võimalik õpetada. Nende lapsed muutusid ühiskonnas julgemaks.

1985.aastal vändati telefilmis dokumentaalfilm „Ma kuulen teie sosinat“. See film tõi teleekraanile kurtusega kaasnevad probleemid ja ka viipekeele esile.

1975.aastal saime autode sõitmiseks juhilube. Kuni 1974. aastani oli NSV Liidu Tervishoiuministeerium seisukohal, et kurdid ei tohi liiklusvahendi juhtimise õigust omada. Pika selgitustöö tulemusena muutus seisukoht ja moodustati eksperimentaalgrupp 10-st kurdist, OK.
Kohe peale seda loodi auto-motoring „AUTOM“.

1977. aastal anti esimest kord kurtidele võimalus sõita välismaale.

1988. aastast hakkas Eesti Televisioon näitama „Silmside“t“.

1990.aastal algas aga EKÜ reorganiseerimine: T/o ja klubide asemel moodustati K/Ü Põhja-, Lõuna- ja Lääne-Eesti keskused.

Seoses Eesti Vabariigi taasiseseisvumisega 1991. a. sattus EKÜ suurtesse rahalistesse raskustesse, kuna ÕTE toodang ei läinud enam Venemaa turgudele ning sissetulekut (raha) ühingul praktiliselt polnud.

1993. aasta augustis moodustati Eesti Kurtide Liit ja võeti vastu uus põhikiri.

Minu mäletamise mööda on kõik nagu kauges minevikuks saanud, kuid jäi mulle meelde tähtis fakt, et kõik kurdid olid tol ajal väga aktiivsed ise-tegevuses, spordis ja ühiskondlikus töös.

Loodan väga, et praegusel põlvkonnal jätkub tragimaid ja tublimaid organiseerijaid kui meil omal ajal. Soovin selleks kõigile jõudu ja edu!

31.10.2007